

LEREN IN VERTROUWEN

De VO-academie ondersteunt diverse leernetwerken waarin schoolleiders en bestuurders werken aan hun professionele ontwikkeling en samen oplossingen zoeken voor persoonlijke leervragen. 'Ik loop geregeld tegen knelpunten aan waar ik niet zomaar een antwoord op weet.'

Tekst: Cindy Curré / Fotografie: Dirk Kreijkamp

Schoolleiders en bestuurders kunnen op veel manieren werken aan hun professionele ontwikkeling. Deze zijn onder te verdelen in ruwweg drie categorieën:

1. Formeel leren, dat doelgericht en georganiseerd plaatsvindt. Dit zijn wettelijk gereguleerde opleidingen met afgesproken inhoud en kwaliteitseisen.
2. Non-formeel leren. Dit valt buiten de reguliere, erkende opleidingen en omvat bijvoorbeeld congressen, lezingen, studiereizen en coaching.
3. Informeel leren. Dit is doorgaans niet doelgericht en niet georganiseerd; denk aan overleg met collega's in de school.

Informele sfeer

Gevraagd naar de vormen van informeel leren die zij het meest waardevol achten, noemen schoolleiders in een onderzoek van de VO-academie vooral werken aan een verbetering of vernieuwing in de school, reflecteren met collega's en meedoen aan een leernetwerk. Mede naar aanleiding van dit onderzoek, maar ook vanwege concrete vragen van schoolleiders, ondersteunt de VO-academie inmiddels zes leernetwerken van schoolleiders en bestuurders. Drie nieuwe netwerken gaan binnenkort van start. In een professioneel leernetwerk maken deelnemers actief gebruik van sociale contacten voor het oplossen van werkgerelateerde vraagstukken of om doelgericht met elkaar te leren. Binnen een netwerk van vakgenoten zoeken zij samen naar oplossingen: in een vertrouwde omgeving, in een informele sfeer, zonder hiërarchische drempels. Dat maakt het leernetwerk een efficiënte en succesvolle

vorm van professionaliseren, zo blijkt onder meer uit evaluaties van enkele van deze netwerken.

Individuele ontwikkeling

Leren binnen een professioneel leernetwerk begint bij de schoolleider of bestuurder zelf. Steeds staat de individuele professionele ontwikkeling voorop. Een voorwaarde voor succes is dat deelnemers ervan overtuigd zijn dat zij professionaliseringsvraagstukken het beste kunnen oppakken door er anderen bij te betrekken die kunnen helpen.

Deelname aan een leernetwerk vraagt dat je je openstelt voor anderen

Professionele leernetwerken kunnen een krachtige aanvulling zijn op het formele leren in cursussen, trainingen of management development-trajecten. Hoe dat precies in zijn werk gaat, is per netwerk anders. De leernetwerken die door de VO-academie worden ondersteund, verschillen namelijk sterk in aanpak, inhoud en doelstellingen. Waar het ene netwerk persoonlijke ontwikkeling of leiderschapsontwikkeling centraal stelt, legt het andere de nadruk op organisatieontwikkeling.

Vragen en antwoorden

Jan Paul Beekman is rector van RSG Brokdele in Breukelen. Hij is tevens penvoerder en initiatiefnemer van het leernetwerk Eindverantwoordelijk Schoolleiders. 'Als je al een aantal jaren schoolleider bent, heb je vaak al diverse cursussen en workshops gevolgd. Niet dat je uitgeleerd bent, maar op hoofdlijnen weet je het wel.'

↑ Jan Paul Beekman, rector van RSG Brokdele in Breukelen: 'Ik wil verder komen door nieuwe vragen waar ik over na moet denken'

→ Annemarie Neeleman: 'De bijeenkomsten zijn heel interactief en dynamisch'

Toch had ik behoefte om meer te leren en me te ontwikkelen. Ik loop geregeld tegen knelpunten aan waar ik niet zomaar een antwoord op weet. Een leernetwerk is bij uitstek een vorm waarin je niet per se antwoorden op je vragen vindt, maar juist nieuwe vragen, waar je mee verder kunt. Ik zit niet te wachten op antwoorden die iemand anders geeft, maar wil wel verder komen door nieuwe vragen waar ik over na moet denken. Dan kom je zelf tot de oplossing die bij jou past." Deelname aan een leernetwerk vergt van schoolleiders en bestuurders dat zij zich openstellen voor anderen, zegt Jozef Geurtzen, bestuurder van het Assink Lyceum in Haaksbergen en deelnemer aan dit leernetwerk: "Een leernetwerk doet een behoorlijk beroep op je bereidheid om te leren. Je moet open zijn naar anderen, feedback geven en feedback van anderen op een goede manier verwerken."

Leiderschap is al vanaf het begin een rode draad van dit netwerk, dat twee keer per jaar 24 uur bij elkaar komt. "Het gaat steeds meer over wat je met je persoonlijke kwaliteiten en eigenschappen kunt toevoegen aan de organisatie waarvoor je verantwoordelijk bent", aldus Geurtzen.

Ruimte voor reflectie

Ook in de twee netwerken voor Vrouwelijk Leiderschap in het Onderwijs is de persoonlijke inbreng van de deelnemers leidend, vertelt Annemarie Neeleman, onderzoeker aan de Universiteit van Maastricht en facilitator van de netwerken. "De bijeenkomsten zijn heel interactief en dynamisch, met veel ruimte voor reflectie. Tijdens de bijeenkomst brengen de deelnemers

CONFERENTIE DE KERN VAN HET VAK

Hoe ziet het vak van schoolleider er in de praktijk uit? Wat zijn de belangrijkste uitdagingen voor nu en de komende jaren? Op 1 oktober organiseert de Stichting Schoolleidersregister VO (SRVO) een kennissessie voor vijftig schoolleiders, van directeur tot teamleider, die willen meedenken over wat de kern is van het vak van schoolleider.

Schrijf u nu in op www.schoolleidersregistervo.nl/conferentiekennisbasis.

MASTERCLASSES VOOR SCHOOLLEIDERS EN BESTUURDERS

De VO-academie organiseert diverse kosteloze masterclasses voor schoolleiders en bestuurders, over uiteenlopende onderwerpen als verandertrajecten, HRM, onderwijshuisvesting, talentmanagement en meer. In het najaar vinden tevens masterclasses over leiderschap plaats die zijn georganiseerd door een schoolleider op zijn of haar eigen school. Kijk voor het complete overzicht op www.vo-academie.nl/trainingen.

eigen cases in. Het zijn geen netwerken vanuit de insteek 'wat hebben we het toch zwaar als vrouwen tussen al die mannen aan de top'. Er zijn nu eenmaal wetenschappelijk aangetoonde verschillen tussen mannelijk en vrouwelijk leiderschap en wij verkennen hoe de netwerkleden daar mee om kunnen gaan om hun ambities waar te maken." ■

🌐 Meer weten over de leernetwerken van de VO-academie? Vraag dan de nieuwe publicatie 'Samen leren in netwerken' aan op www.vo-academie.nl/leernetwerken. Hier vindt u ook informatie hoe de VO-academie u kan helpen een leernetwerk op te zetten.